

Konstitutionsutskottet

Ink 2023 -12- 15

Dnr 695-2023/24

2023-12-15

Informationsklass: Publik

Till konstitutionsutskottet

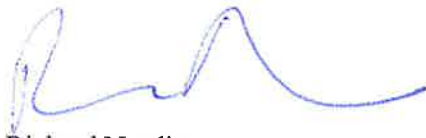
Klimatlagen, som trädde ikraft 2018, reglerar regeringens klimatarbete. Enligt klimatlagen ska regeringen ta fram en klimathandlingsplan som ska lämnas till riksdagen året efter ordinarie val till riksdagen har hållits (se 5§). Handlingsplanen ska visa hur regeringen ska bedriva ett klimatpolitiskt arbete som är inriktat på att minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser (§2) och redovisa bedömningar av behov om ytterligare åtgärder (§4).

Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari har under året gång på gång skjutit fram presentationen av handlingsplanen men samtidigt varit tydlig med att en sådan klimathandlingsplan inte bara kommer att lämnas till riksdagen i år, utan att den också kommer att kompensera för den ansvarslösa klimatpolitik regeringen bedrivit sedan sitt tillträde. I en intervju i TV4 den 15 december 2024 meddelade emellertid Klimat- och miljöministern att det nu är osäkert om någon plan kommer att lämnas till riksdagen innan årsskiftet eftersom det viktiga för henne är att lämna ifrån sig något som gör henne nöjd och glad, inte att lämna över den i tid. Såvitt framgår av klimatlagen finns dock inte något undantag från kravet att lämna klimathandlingsplan till riksdagen som grundar sig på regeringsföreträdarnas humör. Det finns faktiskt inga undantag alls. Utöver detta, och än allvarigare, är att Romina Pourmokhtari hävdar att det inte finns något krav på att lämna klimathandlingsplanen till riksdagen under 2023, utan att klimatlagen endast anger att regeringen bör lämna den före årsskiftet. Antingen har vi en Klimat- och miljöminister som medvetet vilseleder allmänheten eller så saknar ministern kunskap om sina och regeringens skyldigheter. Klimatlagens 5 § är glasklar; handlingsplanen ska lämnas till riksdagen året efter det att ordinarie val till riksdagen har hållits.

Konstitutionsutskottet har konstaterat en ökning av antalet anmälningar av statsråds uttalanden under senare år. Dessa har i allt större utsträckning kommit att avse om ett uttalande av ett statsråd har varit korrekt i sak eller inte, och utskottet har som regel begränsat utredningen till om det har funnits något underlag för det aktuella uttalandet, och har regelmässigt i dessa granskningar framhållit vikten av att uttalanden är korrekta. Utskottets granskning är konstitutionell - inte politisk - och ska avse statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning och måste vara motiverad från konstitutionell synpunkt. Av detta följer att granskningar av statsråds uttalanden avgränsas till fall där det kan ställas konstitutionellt berättigade krav på uttalandena, t.ex.

uttalanden som gjorts för att informera i en viss fråga varvid krav på saklighet och korrekthet gör sig gällande (granskningsbetänkande 2022/23:KU20).

Den intervju i vilken statsrådet Pourmokhtari kom med dessa uttalanden gjordes för att informera om arbetet kring såväl FN:s klimattoppmöte COP28 i Dubai, som hennes och regeringens arbete med klimathandlingsplanen. Att ett statsråd på detta sätt far med osanning kring regeringens skyldigheter gentemot den lagstiftande makten är såklart en tydlig konstitutionell fråga, detsamma gäller de konstitutionella kraven på statsråd vad gäller saklighet och korrekthet. Mot bakgrund av detta vill jag att konstitutionsutskottet granskar regeringens och statsrådet Romina Pourmokhtaris uttalande.

Rickard Nordin
Riksdagsledamot (C)